

Forumul Regional al Apei
Dunăre - Europa de Est

Conferința Tehnico-Științifică internațională

**“Finanțarea sustenabilă
din tarif a costurilor
apei potabile și ape uzate
- o provocare!”**

11 iunie | Complex Lux Divina, Brașov

***IONEL TESCARU
PREȘEDINTE***

***Cadrul reglementat al metodologiei de
stabilire a prețurilor și tarifelor la apă și
apă uzată***

***Autoritatea Națională de Reglementare pentru
Serviciile Comunitare de Utilități Publice - ANRSC***

Considerații generale

Obiective urmărite de A.N.R.S.C. prin activitatea de avizare/aprobare a prețurilor și tarifelor pentru serviciile de alimentare cu apă și de canalizare furnizate/prestate utilizatorilor în prin intermediul rețelelor publice :

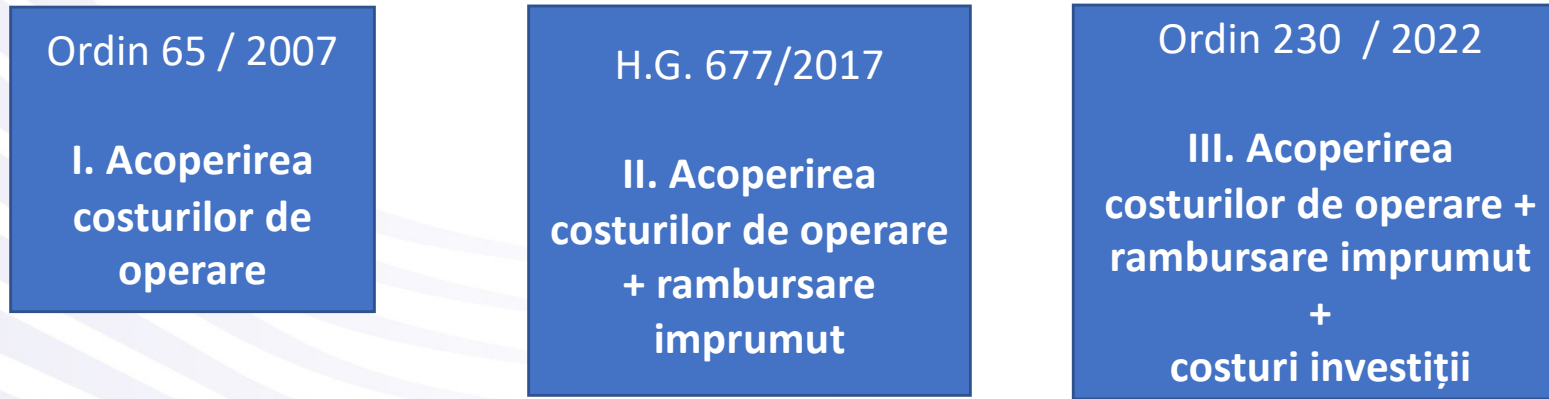
- Protejarea intereselor consumatorilor*
- Verificarea modului fundamentare a nivelurilor prețurilor și tarifelor propuse de operatori*
- Analiza și avizarea operativă a prețurilor și tarifelor, în vederea menținerii echilibrului financiar al operatorilor*
- Respectarea strategiilor de tarifare*

Asigurarea Serviciului de alimentare cu apă și de canalizare

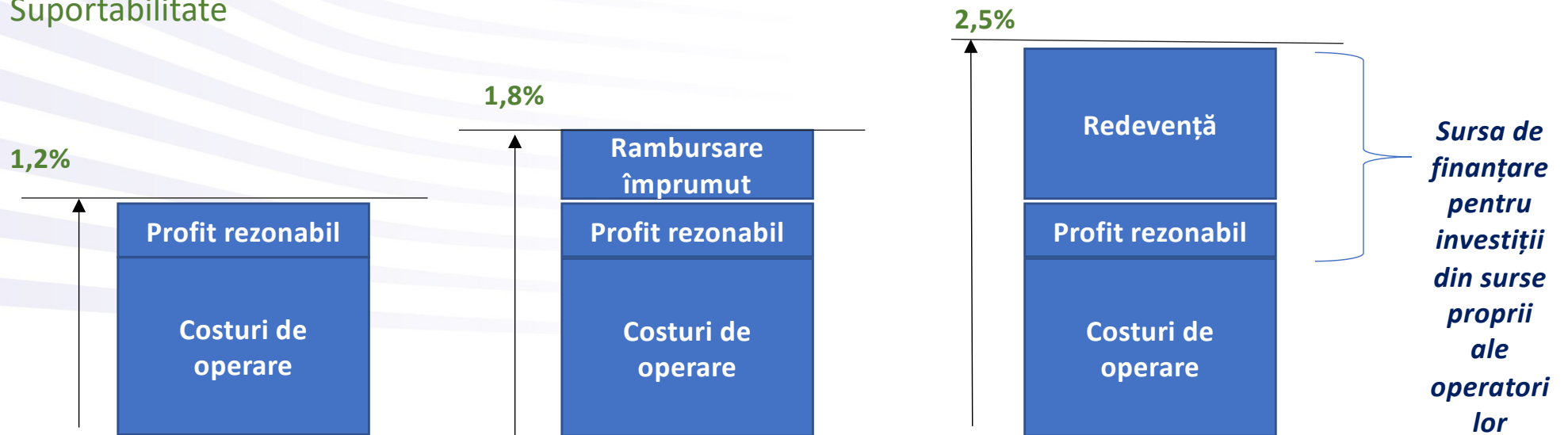
- 43 Operatori Regionali, care împreună cu cei 2 operatori locali mari (ANB și ANP) deservește peste 85% din populația care beneficiază de servicii de alimentare cu apă și de canalizare*
- Operatorii regionali au pregătit și implementat proiecte de investiții finanțate din fonduri europene, valoarea investițiilor realizate fiind de circa 6 miliarde de euro*
- Peste 1000 de operatorii locali care operează sisteme de alimentare cu apă și de canalizare, în care majoritatea investițiilor sunt realizate de către autoritățile locale din fonduri guvernamentale, alocate direct fără criterii de performanță specifice*

Mecanisme de reglementare economică a nivelului prețului/tarifului

Suportabilitate

I. Metoda acoperirii costurilor

Cheltuielile de exploatare reprezintă cheltuieli asociate cu întreținerea și administrarea sectorului de servicii publice de alimentare cu apă și de canalizare în fiecare zi. Cheltuielile de exploatare sunt cheltuieli pe termen scurt, necesare pentru a face față costurilor operaționale în curs de desfășurare pentru funcționarea în bune condiții a unui operator

<i>Cheltuieli de exploatare</i>	<ul style="list-style-type: none">• <i>Materiale, reparații</i>• <i>Salariile personalului</i>
<i>Cheltuieli financiare</i>	<ul style="list-style-type: none">• <i>Comisioane bancare</i>
<i>Alte elemente</i>	<ul style="list-style-type: none">• <i>Cota de profit</i>• <i>Cota de dezvoltare</i>

Etapele procesului de aprobare a prețurilor/tarifelor - Ordin 65 / 2007, modificat prin Ordinul 323/2022

Domeniu de aplicabilitate :

- *Operatori care administrează SAC realizate din fonduri publice de la bugetele locale sau din surse proprii, inclusiv in redistribuirea apei/preluare apă uzată dintr-un sistem în altul*
- *Stabilirea prețului/tarifului inițial aferent strategiei de Tarifare*
- *Operatorii economici care administrează sisteme private aflate în proprietatea acestora*
- *Preț/Tarif presupune recuperarea integrală a :*
 - *cheltuielilor de producere și distribuție a apei potabile*
 - *cheltuielilor de întreținere și reparații*
 - *cheltuielilor de natura salarială*
 - *amortizare bunurilor proprii*
 - *redevența (amortizare bunuri publice)*

Inclusiv a :

- *cotei de dezvoltare*
- *cotei de profit*

Fundamentare prețului/tarifului se realizează în baza fișelor de fundamentare

Operatorul aplica noul preț/tarif

Operatorul solicita ANRSC noul preț/tarif în baza fișelor de fundamentare

UAT/ADI aproba noul preț/tarif

ANRSC avizează preț/tarif

II. Etapele procesului de aprobare a prețurilor/tarifelor în baza unei strategii de tarifare aferentă unei Analize Cost-Beneficiu (ACB) - H.G. 677/2017

Domeniu aplicabilitate :

- **Respectarea prevederilor Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013 care stabilește dispozițiile comune privind FEDR, FSE, FC, Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime. Regulamentul constituie cadrul pentru fondurile structurale și de investiții, incluzând Fondul de Coeziune.**
- **Strategia de tarifare aferentă ACB, pentru (proiecte de investiții realizat de operator și finanțat din fonduri europene) asigură sustenabilitatea financiară a operatorului pe întreaga perioadă și capacitate acestuia de a rambursa împrumuturile realizate pentru cofinanțarea proiectului de investiții.**

III. Metoda plafonului de preț

Stimulare prin metoda plafonului de preț, fiind o abordare ex-ante a stabilirii prețurilor și tarifelor, în care autoritatea de reglementare stabilește, prin raportare la gradul de suportabilitate al populației, un plafon pentru prețuri și tarife, pe care operatorul/operatorul regional le poate percepe utilizatorilor pentru o perioadă determinată de timp pentru a-și îndeplini obligațiile de serviciu public.

Cheltuieli de exploatare

- *Materiale, reparații*
- *Salariile personalului*

Cheltuieli financiare

- *Comisioane bancare*
- *Dobânzi, rate bancare*

Alte elemente

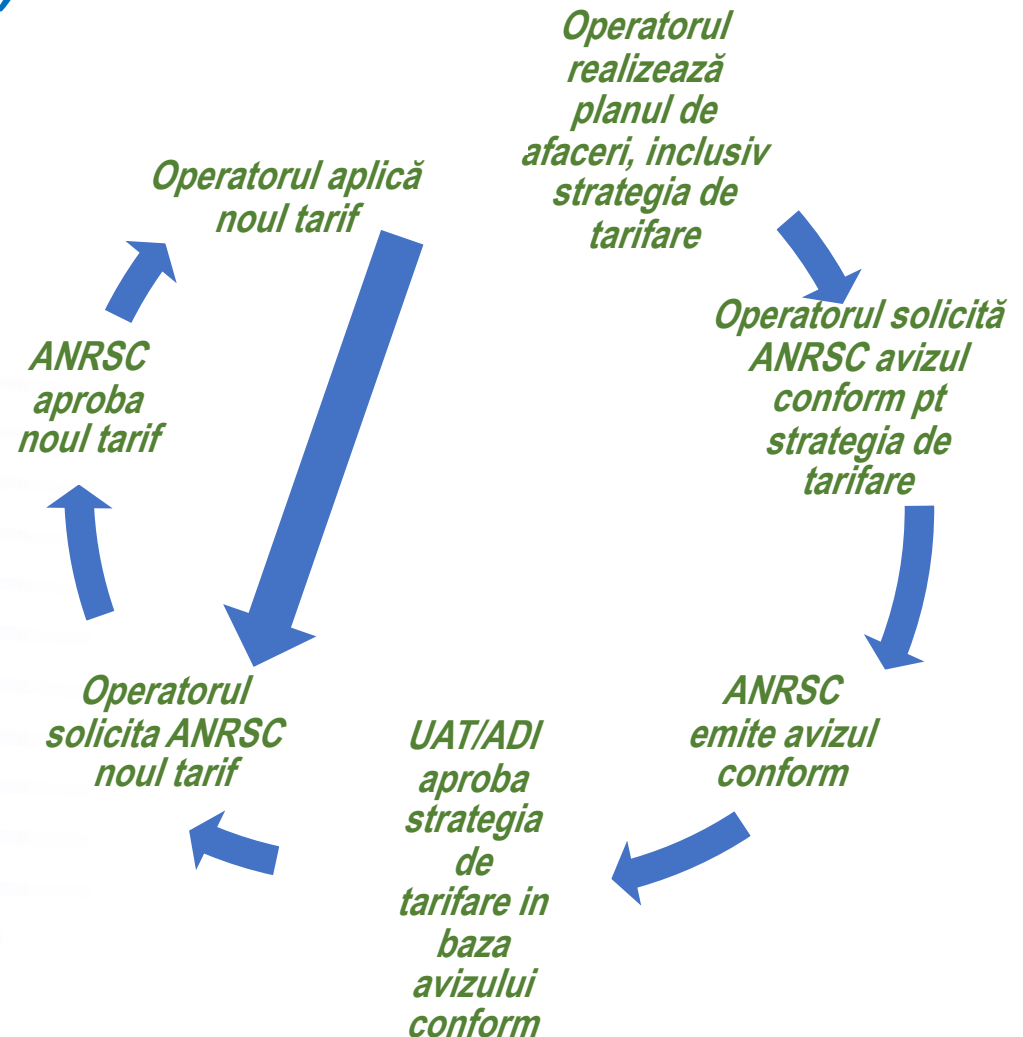
- *Cota de profit*
- *Fond IID*
- *REDEVENȚA – Sursă de investiții pentru mentenanță și reabilitare*

Etapele procesului de aprobare a prețurilor/tarifelor în baza unei strategii de tarifare aferentă unui Plan de Afaceri (P.A.) – Ordin 230/2022

Domeniu de aplicabilitate

– tuturor operatorilor/operatorilor regionali (gestiune directă) care implementează investiții din fonduri publice asigurate, integral sau parțial, de la bugetul de stat și/sau din fonduri europene nerambursabile, iar pentru cei care au strategii tarifare ACB, la finalizarea acestora.

Cadrul legal aferent realizării planurilor de afaceri

□ *Legea 241/2006 art. 36⁴ prevede:*

(1) Strategia de tarifare se elaborează pe baza planului de afaceri realizat de către operatori în cooperare cu autoritățile administrației publice locale și/sau asociațiile de dezvoltare intercomunitară și stabilește modul de evoluție a prețurilor și tarifelor la serviciile publice de alimentare cu apă și de canalizare, în baza căreia are loc ajustarea tarifară a prețurilor și tarifelor inițiale pe perioada de reglementare economică.

(2) Strategia de tarifare aferentă planului de afaceri se fundamentează pe baza metodologiei elaborate și aprobate de către autoritatea de reglementare competentă, prin raportare la rata de suportabilitate a populației pe întreaga perioadă de reglementare, pornind de la prețurile și tarifele în vigoare, și realizând o prognoză a evoluției acestora, atât în termeni reali, cât și cu rata inflației, pe baza cheltuielilor de operare și întreținere, a cheltuielilor cu redevența, a amortismentelor aferente capitalului imobilizat în active corporale și necorporale, a costurilor pentru protecția mediului, a costurilor financiare asociate creditelor contractate, a costurilor derivând din contractul de delegare a gestiunii, precum și a unei cote de profit rezonabile.

(3) Rata de suportabilitate pentru serviciul de alimentare cu apă și de canalizare se exprimă în procente și se calculează ca raport între factura unei gospodării medii și venitul mediu disponibil al gospodăriei, cu respectarea metodologiei de stabilire și de ajustare tarifară a prețurilor/tarifelor inițiale din strategia de tarifare aferentă planului de afaceri elaborată și aprobată de către autoritatea de reglementare competentă.

(4) Ajustările tarifare, atât în termeni reali, cât și cu rata inflației, prevăzute în strategia de tarifare, se planifică astfel încât rata de suportabilitate pentru utilizatorii casnici să atingă, în fiecare an, cel puțin nivelul minim de 2,5% pentru gospodăria medie de pe întreaga arie de operare.

Etapele procesului de aprobare a prețurilor/tarifelor în baza unei strategii de tarifare aferentă unui Plan de Afaceri (P.A.) – Ordin 230/2022

Planul de afaceri conține cel puțin:

- a) aspecte strategice privind dezvoltarea serviciilor*
- b) analiza și prognoza cererii și a clienților;*
- c) analiza și prognoza cheltuielilor operaționale de exploatare*
- d) analiza și prognoza cheltuielilor cu amortizarea și redevența, inclusiv strategia privind redevența;*
- e) măsuri de creștere a eficienței operării;*
- f) analiza și prognoza privind suportabilitatea;*
- g) planul de investiții;*
- h) strategia privind finanțarea măsurilor de protecție socială;*
- i) prognoza profitului;*
- j) strategia de tarifare.*

Bilanțul apei

Balanța / Bilanțul apei

- operatorul are obligația de a întocmi balanța apei pentru determinarea, prin calcul, a pierderilor reale de apă din aria de operare, ca diferență între apa cumpărată și apa facturată, așa cum este prevăzut la art. 36 alin. (6), elaborată în conformitate cu prevederile din Normativul NP 133/1-2023 privind proiectarea, execuția și exploatarea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare.

***NOTĂ:** În cazul în care pierderile de apă de la captare până la utilizatori sunt mai mari de 20%, operatorul are obligația să întocmească bilanțul apei, pentru determinarea pierderilor de apă, prin măsurători de debite și presiuni efectuate pe tronsoane de rețea/secțiuni de control, inclusiv prin utilizarea de echipamente pentru detectarea pierderilor de apă, în vederea localizării pierderilor de apă și stabilirii investițiilor prioritare pentru eliminarea acestora.*

Structura recomandată pentru bilanțul apei se regăsește pe site-ul A.N.R.S.C.

Cota pierderilor de apă rezultată din balanța, respectiv bilanț, după caz, trebuie să fie aprobată de către UAT/ADI.

Necesarul de investiții fizic și valoric

TOTAL NECESAR INVESTITII la nivel de UAT (fizic si valoric)			
Investitii pentru conformare cu cerintele directivelor UE		Investitii pentru reducerea pierderilor de apa	Investitii pentru mentenanță/dezvoltarea sistemelor de alimentare cu apă și de canalizare
Apa potabilă Directiva 2184/2020	Apa uzata Directiva 271/91		

Necesarul de investiții – surse de finanțare

TOTAL NECESAR INVESTITII la nivel de UAT (valoric)

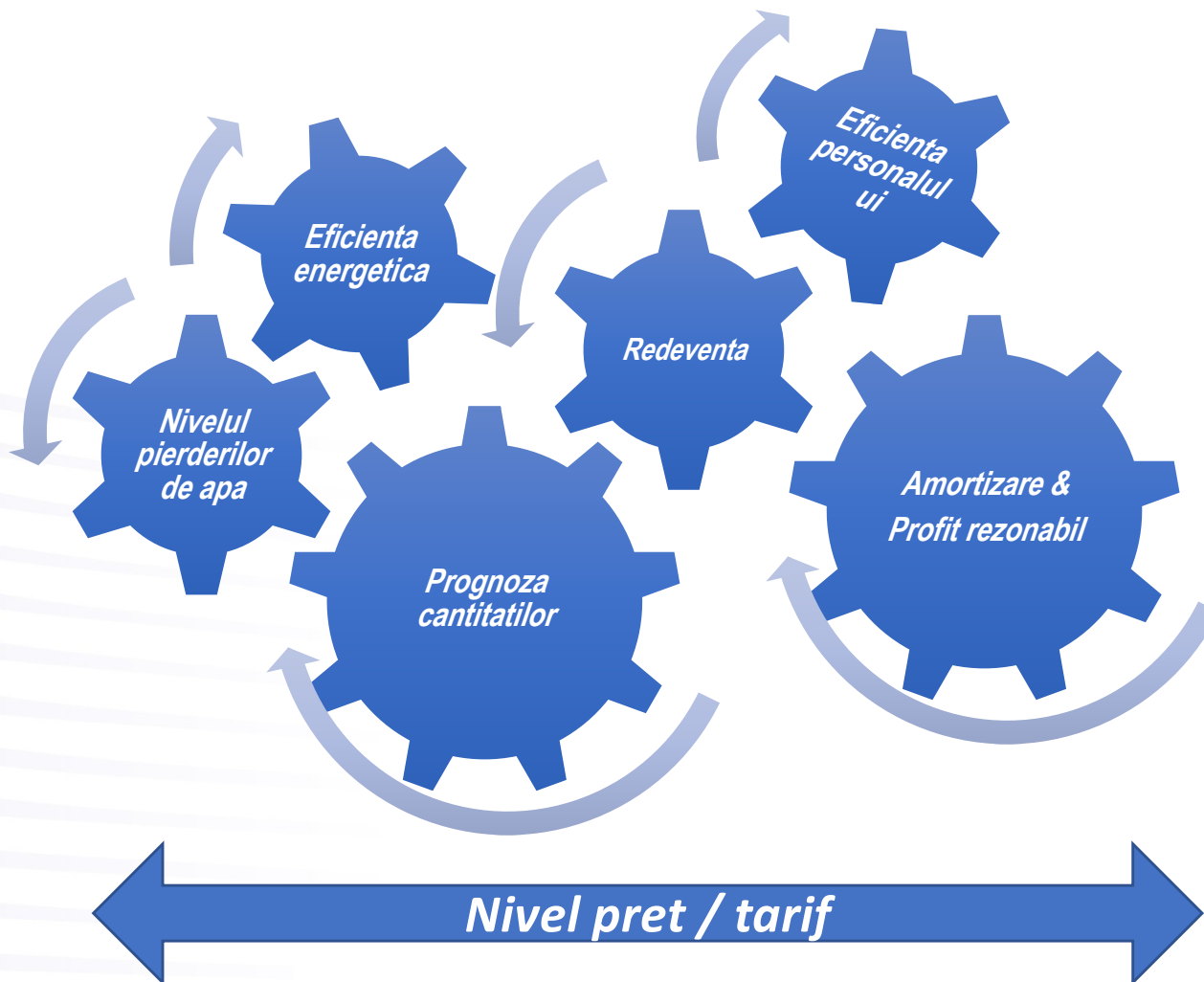
Investitii realizate de operator prin programele de investitii finantate din fonduri europene

Investitii realizate de UAT prin programele de investitii finantate din fonduri de la bugetul de stat sau bugetul local

Investitii realizate de operator din fonduri proprii ale operatorului (redevență și profit)

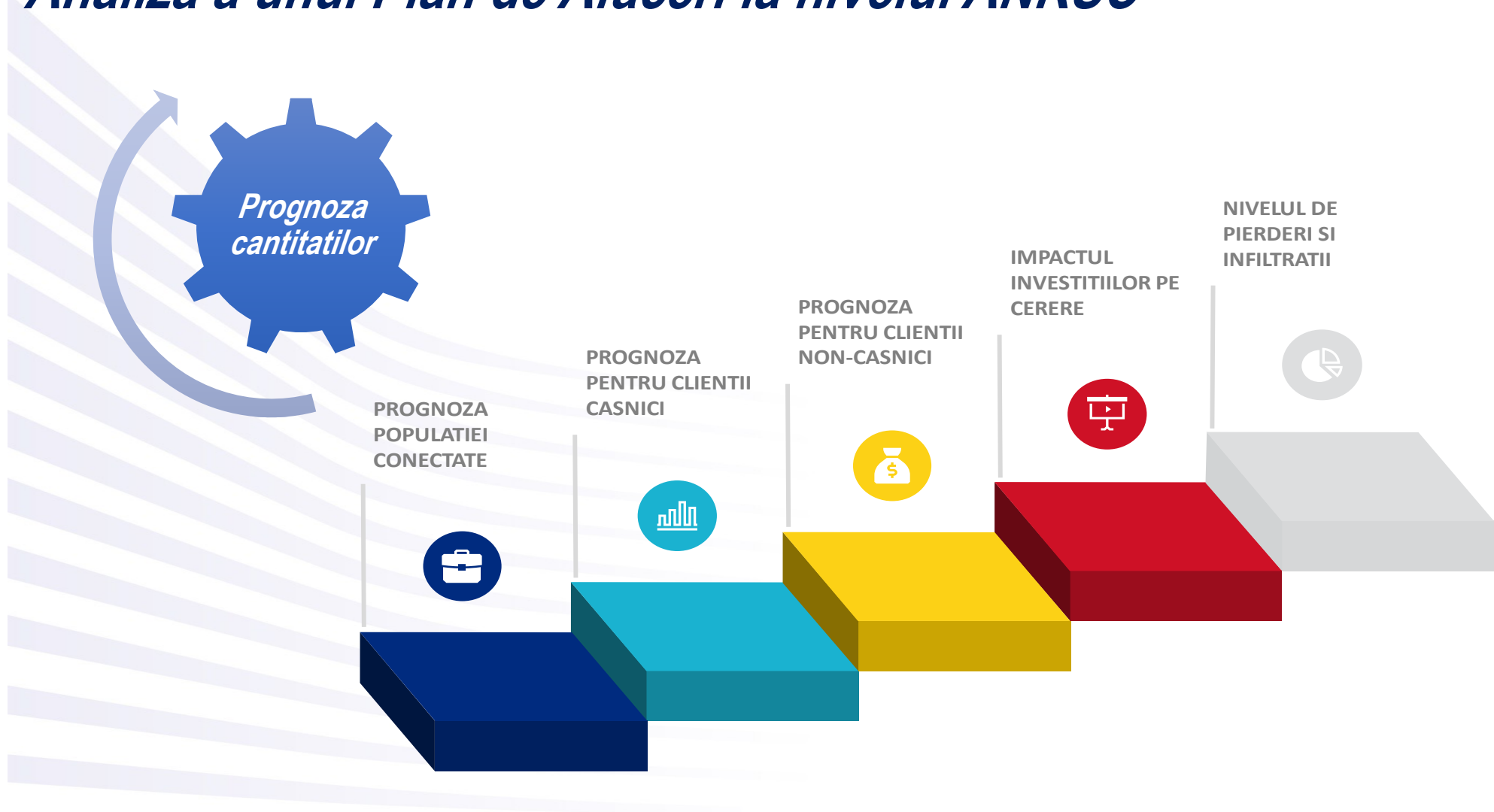
Analiza unui Plan de Afaceri la nivelul ANRSC

Elemente / aspecte principale avute in vedere in cadrul procedurii de analiza a nivelurilor de preturi si tarife

Analiza a unui Plan de Afaceri la nivelul ANRSC

Analiza a unui Plan de Afaceri la nivelul ANRSC

Nivelul pierderilor de apă:

- Nivelul pierderilor de apă din sistem trebuie justificat în funcție de starea tehnică a sistemului.*
- A.N.R.S.C. urmărește ca nivelul pierderilor de apă fizice să fie redus, pentru protejarea resurselor de apă și reducerea costurilor .*

Eficiența energetică:

- obiectiv: scăderea consumului specific de energie electrică*

Analiza a unui Plan de Afaceri la nivelul ANRSC

Redevența reprezintă o obligație financiară a operatorului către autoritatea locală aferentă utilizării mijloacelor fixe care i-au fost puse la dispoziție de către acesta (amortizare patrimoniului public) și este o sursă de investiții pentru dezvoltarea infrastructurii

Analiza a unui Plan de Afaceri la nivelul ANRSC

Profit rezonabil înseamnă o rată de rentabilitate a capitalului normal pentru sector, care conform recomandărilor Consiliului Concurenței este egală cu rata SWAP +1%

Amortizarea este o metodă contabilă de alocare a costului unei imobilizări corporale pe durata sa de viață utilă și este utilizată pentru a ține cont de scăderile valorii echipamentelor operatorului în fiecare an pe măsură ce sunt utilizate și uzate. Se corelează cu :

- **Planul de management al activelor**
- **Strategia privind redevența prin includerea graduală în prețuri și tarife a nivelului echivalentului amortizării patrimoniului public, ținând cont de perioadele de amortizare stabilite conform legislației în vigoare și de gradul de suportabilitate al populației.**
- **Nivelul anual al echivalentului amortizării patrimoniului public inclus în strategia de tarifare propusă nu poate fi mai mic decât nivelul anual al echivalentului amortizării patrimoniului public inclus în ultimul an din strategia de tarifare precedentă.**

CONCLUZII

- *Metodologiile curente permit atât operatorilor cât și ANRSC fundamentarea, respectiv analiza și evaluarea, rapidă a nivelului prețurilor și tarifelor, în cel mult 45 de zile.*
- *Fundamentarea prețurilor/tarifelor se bazează pe costuri istorice (12 luni anterioare propunerii) și pe prognoza evoluției prețurilor*
- *Reglementarea economică bazată pe planuri de afaceri asigură disponibilizarea de surse de finanțare pentru dezvoltarea sectorului*
- *Necesarul de investiții în România pentru conformare și creșterea gradului de acces este în continuare foarte ridicat (peste 20 miliarde Euro)*
- *Managementul pierderilor de apă reprezintă un element important în cadrul activității*
- *Proiectele de investiții viitoare trebuie să aibă ca cerință de finanțare reducerea pierderilor de apă*
- *Strategiile de tarifare viitoare, ca parte a procesului de reglementare economică, sunt stabilite pe baza de planuri de afaceri realizate de către operatori în cooperare cu autoritățile locale și/sau ADI*

MULȚUMESC

ANRSC

Email: cabinet@anrsc.ro

Telefon : 0213179751

Web : www.anrsc.ro